U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudců Mgr. Radovana Havelce, JUDr. Milana Kamlacha, JUDr. Zdeňka Kühna a JUDr. Vojtěcha Šimíčka v právní věci žalobce: **S. H.** zastoupeného Mgr. Ivem Chmelařem, advokátem se sídlem Dlouhá 13, Litoměřice, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 12. 12. 2008, č. j. OAM-856/VL-11-11-2008, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 4. 8. 2009, č. j. 62 Az 30/2008 – 24,

takto:

.

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Kasační stížností podanou v zákonné lhůtě se žalobce jako stěžovatel domáhá zrušení shora označeného rozsudku Krajského soudu v Ostravě, jímž byla zamítnuta jeho žaloba proti výše uvedenému rozhodnutí žalovaného o zamítnutí jeho žádosti o mezinárodní ochranu jako zjevně nedůvodné podle § 16 odst. 1 písm. f) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), neboť neuvedl žádné skutečnosti svědčící tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a zákona o azylu.

Krajský soud v odůvodnění rozsudku uvedl, že příčinou stěžovatelova odchodu z Ukrajiny nebyla perzekuce ze strany státní moci, nýbrž toliko potíže se soukromými osobami, před jejichž jednáním se jmenovaný nepokusil vyhledat ochranu u příslušných státních orgánů. Jednání těchto osob nad to nebylo motivováno žádným z důvodů pro udělení azylu zakotvených v § 12 zákona o azylu. Ze skutečností, které dotyčný uvedl ve správním řízení, nelze dovozovat existenci nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 14a téhož zákona, neboť politický systém na Ukrajině poskytuje možnost bránit se proti jednání soukromých osob prostřednictvím policie a dalších státních orgánů. Krajský soud dále uvedl, že žalovaný při posouzení žádosti stěžovatele vycházel z dostatečně zjištěného

skutkového stavu, že bylo stěžovateli umožněno vyjádřit se k podkladům rozhodnutí a navrhnout jejich doplnění, a že je z předmětného správního rozhodnutí patrné, na základě jakých skutkových a právních důvodů žalovaný rozhodl. Žalovaný postupoval správně, pokud žádost zamítl jako zjevně nedůvodnou podle § 16 odst. 1 písm. f) zákona o azylu.

Stěžovatel proti tomu v kasační stížnosti a jejím doplnění uplatňuje důvody podle § 103 odst. 1 písm. a) a b) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s."). V první řadě namítá, že jednání příslušníků ukrajinské tajné služby (dále i jen „SBU"), jemuž byl před emigrací vystaven, je podřaditelné pojmu pronásledování dle § 2 odst. 8 zákona o azylu, a to dokonce i tehdy, pokud dotyční jednali jako soukromé osoby. Připouští, že se v dané situaci neobrátil na příslušné státní orgány; podotýká však, že i s ohledem na postavení původců pronásledování neměl reálnou možnost dovolat se touto cestou efektivní ochrany. Krajský soud ani žalovaný tuto skutečnost nevzali v úvahu, přestože tak měli učinit; v této souvislosti odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 9. 2007, č. j. 1 Azs 40/2007 – 129. Krajskému soudu i žalovanému též vytýká, že si neobstarali informace o situaci na Ukrajině potřebné k posouzení jeho případu. Závěrem bez bližšího upřesnění uvádí, že splňuje podmínky pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu, neboť mu v případě návratu reálně hrozí nebezpečí vážné újmy.

Na základě shora uvedených důvodů stěžovatel navrhuje, aby zdejší soud napadený rozsudek krajského soudu zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení.

Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti s poukazem na vlastní výpovědi stěžovatele uvádí, že příčinou jím uváděných problémů byl jeho osobní konflikt s pravoslavným knězem. Jednání dalších osob včetně příslušníka SBU bylo ryze soukromého charakteru a nesouviselo s žádným z azylově relevantních důvodů. V dané věci nebyly zjištěny skutečnosti svědčící ve prospěch kteréhokoliv z důvodů pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a téhož předpisu. Stěžovatel se nepokusil obrátit na příslušné státní orgány, přičemž z jeho vyjádření nevyplynuly žádné specifické okolnosti, jež by mu v takovém postupu bránily; obecné tvrzení o vysoké míře korupce nepovažuje žalovaný za dostatečné. Žalovaný dále odkazuje na četnou judikaturu Nejvyššího správního soudu vztahující se k výše uvedeným otázkám, zejména na rozsudky ze dne 21. 10. 2008, č. j. 5 Azs 44/2009 – 73, a ze dne 4. 6. 2009, č. j. 9 Azs 15/2009 – 110.

Žalovaný navrhuje, aby byla kasační stížnost odmítnuta pro nepřijatelnost, nebo případně jako nedůvodná zamítnuta.

Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval přípustností kasační stížnosti. Kasační stížnost je dle § 102 s. ř. s. zásadně přípustná, s výjimkou případů taxativně vypočtených v § 104 s. ř. s., pokud splňuje zákonné náležitosti (§ 106 odst. 1 s. ř. s.), je podána včas (§ 106 odst. 2 s. ř. s.) a stěžovatel je řádně zastoupen (§ 105 s. ř. s.). Vzhledem ke splnění všech formálních náležitostí a podmínek řízení je kasační stížnost shledána přípustnou.

Nejvyšší správní soud se ve smyslu § 104a s. ř. s. dále zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle citovaného ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná.

Vymezením institutu nepřijatelnosti se soud již podrobně zabýval např. ve svém usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39 (všechna zde citovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná také na www.nssoud.cz). Nyní posuzovaná věc však typově nespadá pod žádný z případů přijatelnosti kasační stížnosti uvedených ve výše citovaném usnesení. Zdejší soud přitom především zdůrazňuje, že všemi právními otázkami, jichž se kasační stížnost dotýká, se již v rámci své rozhodovací činnosti dostatečně zabýval.

Stěžovatel se domnívá, že jednání příslušníka SBU vůči jeho osobě bylo pronásledováním ve smyslu § 2 odst. 8 zákona o azylu, a že mu z tohoto důvodu měl být udělen azyl. Nejvyšší správní soud ohledně účelu tohoto právního institutu setrvává na již dříve vysloveném závěru, že: „*smyslem práva azylu je poskytnout žadateli ochranu; nejde však o ochranu před jakýmkoliv negativním jevem v zemi původu; nárok na udělení azylu vzniká jen z důvodů vypočtených v § 12 zákon o azylu*“ (srov. zejména rozsudek ze dne 6. 11. 2009, č. j. 6 Azs 12/2003 – 49, případně též rozsudky ze dne 20. 3. 2006, č. j. 4 Azs 46/2005 – 80, a ze dne 25. 8. 2006, č. j. 8 Azs 170/2005 – 90). Podle ustálené judikatury zdejšího soudu je tedy při posouzení otázky udělení azylu podstatné, zda byli původci pronásledování motivováni některým z azylově relevantních důvodů. V případě stěžovatele tomu tak zjevně nebylo. Jmenovaný v průběhu správního řízení, v žalobě ani v kasační stížnosti neuvedl, že by jeho problémy jakkoliv souvisely s jeho případnou politickou angažovaností, rasou, náboženstvím či s některým dalším důvodem pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu. Stěžovatel byl nucen čelit útokům a výhrůžkám příslušníka SBU a dalších osob z důvodu svého předchozího osobního konfliktu s bratrancem dotyčného.

Nad to je nutno zdůraznit, že ze všech skutečností uvedených stěžovatelem ve správním řízení je patrné, že jednání výše uvedených osob mělo bez ohledu na jejich postavení čistě soukromou povahu. Judikatura Nejvyššího správního soudu věnuje pozornost i případům pronásledování soukromými osobami z jiných, než azylově relevantních důvodů; v této souvislosti lze odkázat například na rozsudek ze dne 18. 12. 2003, č. j. 4 Azs 38/2003 - 36, v němž bylo řečeno, že: „*(j)ednání soukromých osob, resp. vyhrožování ze strany soukromých osob, nelze samo o sobě považovat za pronásledování ve smyslu zákona o azylu*“ (pro obdobný závěr viz též rozsudky ze dne 31. 10. 2003, č. j. 4 Azs 23/2003 - 65, a ze dne 10. 4. 2004, č. j. 3 Azs 22/2004 - 48).

Nejvyšší správní soud se již opakovaně zabýval i otázkou dostupnosti vnitrostátní ochrany v případě pronásledování ze strany soukromých subjektů. Z konstantní judikatury zdejšího soudu, zejména z rozsudků ze dne 16. 9. 2008, č. j. 3 Azs 48/2008 – 57, ze dne 30. 9.2008, č. j. 5 Azs 66/2008 - 70, publikovaném pod č. 1749/2009 Sb. NSS, ze dne 31. 10. 2008, č. j. 5 Azs 50/2008 – 62, nebo ze dne 18. 12. 2008, č. j. 1 Azs 86/2008 - 101, publikovaném pod č. 1806/2009 Sb. NSS, vyplývá, že se v případě pronásledování soukromými osobami musí postižená osoba v zásadě vždy obrátit nejprve s žádostí o pomoc na vnitrostátní orgány v zemi původu, pokud není zjevné, že tyto orgány nejsou schopny či ochotny účinnou ochranu poskytnout. Ve věci stěžovatele se o tuto situaci nepochybně nejedná, neboť výše specifikované protiprávní jednání soukromých osob mělo charakter osobní msty; všeobecně známou skutečností přitom je, že na Ukrajině existuje právní systém poskytující obětem kriminální činnosti právní prostředky, jimiž se lze vůči takovému jednání bránit u příslušných státních orgánů. Stěžovatel se však ani nepokusil

této možnosti využít a žalovaný proto nemohl posoudit, zda by adekvátní ochrana byla v zemi původu poskytnuta.

Obdobně jako je tomu u mezinárodní ochrany, i v případě doplňkové ochrany přichází její udělení v úvahu z některého z důvodů taxativně stanovených v § 14a odst. 2 zákona o azylu (viz například usnesení zdejšího soudu ze dne 18. 3. 2010, č. j. 9 Azs 45/2009 – 94). Stěžovatel uplatnil toliko obecná tvrzení o svých obavách v případě návratu na Ukrajinu, neuvedl však, že by mu hrozilo nebezpečí uložení nebo vykonání trestu smrti, mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání, vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo že by jeho vycestování bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky. Žalovaný i krajský soud proto v daném případě v rozhodnutích shodně konstatovali neexistenci rizika vážné újmy.

K námitce, že si žalovaný neobstaral potřebné informace o situaci v zemi původu stěžovatele, zdejší soud připomíná, že žadatel o mezinárodní ochranu musí v žádosti uvést skutečnosti, z nichž dovozuje, že mu svědčí některý z důvodů pro její udělení (srov. např. rozsudek ze dne 27. 3. 2008, č. j. 4 Azs 103/2007 – 63), a musí rovněž unést důkazní břemeno stran důvodů, které se týkají výlučně jeho osoby (srov. např. rozsudek ze dne 29. 5. 2009, č. j. 4 Azs 83/2008 – 69). Ministerstvo pak logicky při posouzení žádosti včetně případného zjišťování obecné situace v zemi původu žadatele vychází z jím uvedených skutečností a důvodů. V dané věci však stěžovatel, jak již bylo výše uvedeno, odůvodnil svou žádost problémy se soukromými osobami, které navíc nesouvisely z žádným z důvodů pro udělení kterékoliv z forem mezinárodní ochrany. Žalovaný proto nezjišťoval podrobnosti o současné situaci na Ukrajině, neboť by takový postup byl nadbytečným.

Ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu poskytuje tedy dostatečnou odpověď na všechny námitky uplatněné v kasační stížnosti. Nejvyšší správní soud neshledal ani žádné další důvody pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání. Za těchto okolností Nejvyšší správní soud konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Shledal ji proto ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. nepřijatelnou a odmítl ji.

O nákladech řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 3, § 120 s. ř. s., podle něhož žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, jestliže byl návrh odmítnut.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 11. srpna 2010

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně senátu